

Reactie op WRR-rapport ontwikkelingssamenwerking

Goed onderwijs brengt economische ontwikkeling

Het WRR rapport over ontwikkelingssamenwerking levert een grondige en genuanceerde bijdrage aan het debat over de toekomst van ontwikkelingssamenwerking. Het pleidooi voor landenspecifiek werken, meer aandacht voor mondiale vragen en specialisatie verdient brede steun. Het sluit nauw aan bij de huidige werkwijze van Edukans; concentratie op enkele landen en specialisatie is al enkele jaren gaande. Bij financiering van onderwijsprogramma's draait het meer en meer om de kwaliteit van onderwijs. Kritischer staan we tegenover de wijze waarop de grote inzet op sociale basisvoorzieningen door het rapport wordt beoordeeld, evenals het pleidooi voor NLAID als efficiënter vehikel voor ontwikkeling.

Onderwijs

Het WRR-rapport lijkt eenzijdig te kiezen voor economische ontwikkeling ten koste van sociale ontwikkeling. Het is volgens Edukans maar zeer de vraag of de twee benaderingen zo tegengesteld zijn. Ook via de financiering van sociale basisvoorzieningen als onderwijs en gezondheidszorg wordt wel degelijk gewerkt aan zelfredzaamheid van mensen, landen en regio's. Verder blijkt uit recent onderzoek van de OECD dat, als ieder land in Europa onderwijs zou realiseren op het niveau van Finland, dit zou leiden tot een extra economische groei van \$ 200 miljard in 20 jaar. Het OECD-rapport geeft een indrukwekkende onderbouwing van de effecten van investeringen in onderwijs. En wat geldt voor Europa geldt ook breder. Onderwijs is een investering in de zelfredzaamheid van mensen en een investering in structurele economische ontwikkeling. Verder vindt Edukans het belangrijk om ontwikkeling breder te definiëren dan economische vooruitgang; mensen doen zichzelf tekort wanneer zij elkaar reduceren tot consumenten die uit zijn op materiële behoeften. Bij ontwikkeling spelen ook welzijn en mensenrechten een belangrijke rol, zoals adequaat vertolkt in de Millennium Doelen van de Verenigde Naties.

Karikatuur

Door de eenzijdige keuze voor de economische invalshoek wordt van directe armoedebestrijding hier en daar zelfs een karikatuur gemaakt. Dit misstaat het genuanceerde totaalbeeld van het rapport. Neem bijvoorbeeld onderwijs. Millennium Doel 2 (MDG2) staat voor universele toegang tot basisonderwijs. Daarop zijn wereldwijd goede resultaten gehaald in korte tijd. Het WRR rapport hierover: 'Alle kinderen moeten naar school, dan komt de rest vanzelf, zo luidt de redenering (van NGO's)'. Dit wordt niet onderbouwd en slaat de plank mis. Het WRR suggereert dat door MDG2 vooral veel kinderen de basisschool ingestuurd worden, daar in een veredelde crèche belanden, dat er geen aandacht is voor onderwijskwaliteit, dat er weinig zinnigs wordt geleerd en niet wordt gewerkt aan aansluiting met de arbeidsmarkt (beroepsonderwijs). Niets is minder waar. Zo hebben Edukans en talloze andere ngo's, juist in het kader van MDG2 al jaren geleden gekozen voor verbeteren van onderwijskwaliteit en versterken van beroepsonderwijs. Simpelweg omdat er voor MDG2 een uitgebreid internationaal plan van aanpak ligt (Education For All, Dakar), met veel aandacht voor kwaliteit en beroepsvaardigheden.

Grootschaligheid

Een van de handreikingen van het WRR rapport is de oprichting van een grootschalige NLAID, in navolging van USAID. Deze suggestie verdient nadere bestudering. Te overwegen valt om juist hierbij vanuit een economische invalshoek te kijken en lessen te trekken uit de organisatie van het bedrijfsleven. Dit vaart wel bij een rijke schakeling van kleine en grote bedrijven, met ieder een eigen specifieke rol. Daarbij is het midden- en kleinbedrijf motor voor ontwikkeling. Vooral moet gewaakt worden anonieme grootschaligheid. Hoezeer dit ook kan leiden tot een professionele aanpak, uiteindelijk gaat het erom dat burgers zelf het heft in handen hebben, samen met een sterke rol van het bedrijfsleven. Zonder betrokkenheid van de civil society blijft duurzame ontwikkeling uit.

Evenwicht

Eenzijdige focus op sociale ontwikkeling is ongezond. Tegelijk moet ervoor gewaakt worden weer door te schieten in de andere richting. De focus op louter economische ontwikkeling zou evenzeer getuigen van teveel pretenties. Een evenwichtige mix van beide levert wellicht de beste ingrediënten om onze bijgestelde ambities op ontwikkelingssamenwerking te verwezenlijken.

edukans

Postbus 1492 ► 3800 BL Amersfoort
T (033) 4606010 ▼ F (033) 4606020
info@edukans.nl ► www.edukans.nl

Noot voor de redactie, niet ter publicatie:

Voor meer informatie kunt u contact opnemen met Edukans: Jantine Willemsen, hoofd communicatie & fondsenwerving (033) 460 60 10 of (06) 53967822.